

Radiológia a jövő egészségügyében

A radiológus szakma számos kihívással szembesült az elmúlt években. A technikai fejlődés folyamatosan új lehetőségeket hozott, a napi munkavégzés mégsem lett könnyebb, sőt újabb, nehezen leküzdhető nehézségek léptek föl. Ilyen körülmények között is meg kell próbálni azonban meghatározni azokat az irányvonalakat, melyek a szakma szempontjából jelentőséggel bírnak. A helyzet értékelésére prof. dr. Lombay Bélát, a Magyar Radiológus Társaság elnökét kértük fel.

H *Milyen feladatokkal szembesült a Magyar Radiológus Társaság az elmúlt időszakban?*

– A radiológus szakmának napjainkban leginkább érdekvédelemre volna szüksége, hogy túlélje az átalakítással együtt járó viharokat. Egy szakmai társaság feladatkörébe azonban ez a tevékenység kevésbé fér bele; mivel szakmai kérdésekkel kell foglalkoznunk. Pillanatnyilag azonban még erre is kevés a lehetőség, mivel a mindennapos problémákkal, ne-

hézségekkel kell megküzdeni. Beszélhetünk szép feladatokról, jövőképről, amikor az orvosok és az asszisztensek anyagi bizonytalanságban élnek, és folyamatosan túlmunkát vállalnak. Ilyen körü-

mények között nehéz a szakma fejlődésével kapcsolatos újabb terheket: mint például oktatás, előadás, tanulmányírás rakni a vállukra. A kutatómunkához, egy tanulmány megírásához időre és energiára

Dr. Lombay Béla

van szükség. Jelen helyzetünkben az MRT egyet tehet: próbálja megőrizni a már elért eredményeket, és átmenteni értekeinket ezen a nehéz időszakon. Ez annál is inkább fontos, mert napjainkban ütőképes, jó minőségű szakmai csapatok kerülnek veszélybe, sőt úgy tűnik esetenként szét is esnek.

Széthulló csapatok

H *Hogyan hullhatnak szét a kiemelkedő színvonalú szakmai csapatok?*

– Az okok többnyire összetettek és egyenként is változóak. Az is előfordul, hogy a központi intézkedés nyomán vagy éppen az adott kórház menedzsmentjének hibájából szűnnek meg a műhelyek, de arra is van példa, hogy a megélhetésért folytatott küzdelem, illetve a méltatlan nehézségek elleni szélmalomharc során kiegészített kollégákat már nem lehet a szakmai célok irányába orientálni. Ez persze nem csak Magyarországra jellemző, és nem kizárólag az említett okoknál fogva következhet be.

H *Milyen eszközökkel tudják újjászervezni a tevékenységet?*

– Mindig az adott helyzet és az adott személyek ismeretében kell megválasztanunk az újjáépítés irányvonalait. Ennek része a fiatalok tanítása és motiválása is, és ezen a téren vannak eredményeink. Régebben évek teltek el úgy, hogy alig sikerült rezidentet kapni a radiológus szakma számára. Nem jöttek, vagy nagyon hamar más terület felé fordultak, esetleg a szakvizsga megszerzése után a külföldi munkavállalás mellett döntöttek. Tudjuk, hogy mindannyian anyagi megfontolásból választják ezt a megoldást, hiszen kutatni és tudományos munkát végezni Magyarországon is lehet, csak nem fizetik meg. A tendencia az utóbbi időben kedvezően változott. Most már ki tudjuk tölteni az egyetemekhez tartozó radiológiai rezidenskeretet, sőt esetenként túljelentkezés is előfordult. Miskolcon például, ahol a menedzsment nagy gondot fordít az oktatásra és rezidensképzésre, valamint ennek érdekében anyagi áldozatokat is vállal, jelenleg hat rezidens dolgozik. A leendő radiológus kollégák forgó rendszerben dolgoznak a különböző osztályokon, és amikor egy adott területről továbblépnek, szakmai beszámolót kell tartaniuk a végzett munkáról.

Szakmai kapcsolatok

H *Milyen intenzitással vesznek részt a fiatalok a szakmai életben?*

– Igyekszünk erre motiválni a fiatal orvosokat. Például tavaly januárban rendeztük meg az első Országos Radiológus Rezi-dens Találkozót. A tudományos ülésből és kötetlen beszélgetésből álló kezdeményezésnek nagy sikere volt. Az eseményt szándékosan úgy szerveztük, hogy a meghívottak regionális elhatárolódását megszüntessük. A pestiek a pécsiekkel, a szegediek a debreceniekkel cseréltek tapasztalatokat. Erre a rendezvényre idén januárban is sor kerül. Fontosnak tartom, hogy az MRT megpróbáljon irányvonalat adni a fiataloknak. Az ilyen fórumok szervezésével talán a tudomány iránti érdeklődésüket is jobban felkelthetjük.

H *Együttműködik az MRT más szakmai társaságokkal is?*

– Igen sőt, nagyon fontosnak tartjuk ezeket az együttműködéseket, hiszen a radiológia, és általában a klinikai szakmák, nem működhetnek egymástól függetlenül. Ebben segítséget jelent a MOTESZ, amely az interdiszciplináris tudományt segítve az egyes szakmai társaságok között találkozókat szervez. Többek között ennek a kezdeményezésnek köszönhető, hogy az MRT nagyon jó kapcsolatot ápol a belgyógyász, a gasztroenterológiai, a hepatológiai, és a gyermekorvos szakmai társaságokkal. Például az onkológia vagy gyermekgyógyászat területén ezek a találkozók sokat számítanak.

Stratégia

H *Milyen stratégiát fogalmaz meg az MRT 2007-re?*

– Jövőképpünket nagyban befolyásolja, hogy milyen változások következnek majd be a környezetünkben. A súlyponti intézmények megjelenése a radiológus szakmától kettős orientációt követel meg. Magasan képzett, színvonalas munkát végző, és az oktatással is foglalkozó személyek kellenek a súlyponti területekre. A radiológiában a kutatómunka is elengedhetetlen, és a szakma arra alkalmas képviselőinek a posztgraduális képzésben is részt kell venniük. A radiológusok másik része továbbra is kisebb intézetekben fog dolgozni, nekik a napi munkát magas színvonalon kell elvégezniük. Mindkét oldalt menedzselni kell a Társaságnak, mindenkinek meg kell adni a képzéshez, továbbképzéshez valamint az előrelépéshez való lehetőséget.

H *Milyen stratégiai súlypontokat határoznak meg?*

– Ahogyan már eddig is, a továbbiakban is mindent el fogunk követni, hogy a radiológusokat Magyarországon tartsuk. Ezt kizárólag úgy tudjuk megvalósítani, ha számukra elérhető, pozitív jövőképet tudunk felmutatni. Biztosítani kell a lehetőséget a belföldi és külföldi továbbképzésekre. Előadásokkal, dolgozatokkal informálni kell őket a tudományág fejlődéséről. Fontos az is, hogy érezzék: a minőségi műszerek hozzátartozhatnak a napi munkájukhoz. A minőségi munkavégzéshez szükséges feltételrendszer biztosítása persze nem csak a mi feladatunk, nekünk elsősorban az említett szakmai irányvonalakat tisztünk meghatározni. Ebben a munkánkban a Szakmai Kollégium is részt vesz, hiszen a két szervezet nagyon szoros együttműködést valósít meg a magyar radiológia fejlesztése érdekében.

A fejlődés hatásai

H *Milyen hatással van a radiológia helyzetére a technikai fejlődés?*

– Szakmánk jelenét és a jövőjét nagymértékben befolyásolja a fejlődés. A digitális radiológia és a távradiológia némileg lecsökkenti a radiológus szakorvosok iránti igényt. A HEFOP 4.4. projektek pontosan ilyen tendenciát vetítenek előre. Vigyázni kell azonban a csapdákra, a távleletezésben rejlő hibákra is. A digitális felvételekről is kiválóan lehet leletezni, de anélkül kell leírni a véleményemet, hogy a radiológus orvos látta volna a beteget és nincs ott a klinikus kolléga sem a szakmai konzultációs lehetőségével. Ami a felvételen látható, az nem mindig fedti pontosan a valós helyzetet és tévesztésekhez is vezethet.

H *Hogyan lehet megtalálni az ideális arányt a fejlett technika kihasználtsága és az orvos-beteg kapcsolat megőrzése között?*

– A távradiológia ésszerű használata az orvosok segítségére lehet. Viszont elengedhetetlen, hogy minden radiológiai diagnosztikát végző intézetben jelen legyen a radiológiai szakma képviselője. Optimális esetben a helyszínen elvégzett munka része a leletezés. A távradiológia azonban fejlesztheti a konzultációs lehetőségeket akár az intézetek közötti betegmegbeszéléseknél, akár a nemzetközi-intézetek közötti segítségkérésben, segítségadásban. Én is gyakran élek ezzel a lehetőséggel. Viszont ha a vizsgált beteget nem látta szakember annak súlyos jogi, szakmai és etikai következményei is adódhatnak. Az a nagy kérdés, hogy ki a felelős egy ilyen esetben.